

Ohjaavien ministeriöiden ja Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen välinen tulossopimus 2026–2027

Sisällys

1 Strategiset linjaukset	3
1.1 Elinvoimakeskusten strategia	3
1.2. Johdon katsaus	3
1.2.1 Toimintaympäristö ja tulostavoitteiden 2025 toteutuminen	3
1.2.2 Strategisten tavoitteiden edistäminen alueella	6
2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	8
3 Tulostavoitteet	9
4 Voimavarojen hallinta	27
5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	28
6 Liite	29

1 Strategiset linjaukset

Lounais-Suomen elinvoimakeskus on vuoden 2026 alussa toimintansa aloittanut monialainen valtion aluehallinnon virasto, jonka toimialue kattaa Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Ahvenanmaan maakunnat. Elinvoimakeskus toteuttaa toiminnassaan sekä valtion yhteisiä hallitusohjelman ja elinvoimakeskusten strategian tavoitteita että ohjaavien hallinnonalojen toimialakohtaisia strategisia tavoitteita.

1.1 Elinvoimakeskusten strategia

Elinvoimakeskuksille on laadittu vuosille 2026–2027 yhteinen strategia, joka toimii tulossopimuksen runkona. Strategian painopisteet ja tavoitteet ovat seuraavat.

Kestävä kasvu

1. Kehitämme elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi ja kansainvälisemmäksi tukemalla uudistuvaa ja kasvavaa yritystoimintaa
2. Tuemme pk-yritysten TKI-panostusten kasvua osana kestävän kasvun vauhdittamista
3. Vahvistamme ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyttä, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä
4. Ylläpidämme ja kehitämme liikennejärjestelmää, joka on toimiva, turvallinen ja kestävä

Puhdas siirtymä

1. Kiihdytämme puhdasta siirtymää, mikä tukee talouden rakennemuutosta, kestävää luonnonvarojen käyttöä ja kiertotaloutta
2. Varmistamme osaltamme luonnon monimuotoisuuden vahvistumisen, luontokadon pysäyttämisen ja hiilinegatiivisuuden saavuttamisen

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

1. Vahvistamme yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisinkestävyyttä

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

1. Edistämme laadukasta ja tuottavaa työelämää, joka vastaa työelämän muutoksiin
2. Turvaamme puhtaat vedet, elinvoimaisen luonnon ja kulttuuriympäristöt sekä rakennetun ympäristön osana hyvinvointia ja turvallista arkea

1.2. Johdon katsaus

1.2.1 Toimintaympäristö ja tulostavoitteiden 2025 toteutuminen

1.2.1.1 Toimintaympäristön kuvaus

Vuosi 2025 oli Lounais-Suomen taloudelle haastava, selvää käännettä nousuun ei tapahtunut ja mm. työvoiman kysyntä oli vaisua. Varsinais-Suomessa pitkäaikaistyöttömyyden määrä oli ennätysmäisen kovassa kasvussa. Kokonaistyöttömyys pysyi kuitenkin koko maan keskiarvoa matalampana. Samanaikaisesti ulkomaalaisen työvoiman tarjonta lisääntyi. Satakunnassa työttömien määrä kasvoi eniten naisvaltaisissa palvelu- ja myyntityön ammateissa. Satakunnassa työttömyyden nousu oli kuitenkin vuoden toisella vuosipuoliskolla jo taantumassa.

Meriteollisuudessa Lounais-Suomessa vallitsi vahva vire yleisestä talouden matalasuhdanteesta huolimatta. Satakunnassa oli teknologiateollisuudessa alkuvuonna jo muutamilla aloilla positiivista talous- ja työllisyyskehitystä. Varsinais-Suomen lääkealan isot yritykset menestyivät globaalisti läpi lyöneiden lääkkeiden ansiosta. Syksyllä tulleet monet positiiviset uutiset näkyivät taloudessa ja työllisyydessä voimistuneemmin jatkossa. Muilla aloilla Lounais-Suomessa oli haasteellista; rakennussektori ei kasvanut runsaasta julkisesta rakentamisesta huolimatta, SOTE-ala oli vahvojen säästöpainneiden kourissa, kaupanalalla työttömyys oli tasaisessa kasvussa, matkailukesä jäi vain kohtuulliseksi kuluttajien lisääntyneen säästämisen takia ja vihreän siirtymän investoinnit eivät vielä laajamittaisesti käynnistyneet. Satakunnassa oli kuitenkin suunnitteilla ja osin jo toteutumassa yritysten vihreän siirtymän investointeja eniten Suomen maakunnista investointien kokonaisarvon ollessa tällä hetkellä lähes 45 miljardia euroa.

Lounais-Suomen elinvoimakeskusten toimialue on Suomen ruoantuotannon ydinaluetta ja alueelle on keskittynyt suurin osa kotimaisen leipäviljan ja avomaan puutarhatalouden tuotannosta. Lounais-Suomeen keskittyy myös merkittävä osa maan sika- ja siipikarjataloudesta. Vahvan alkutuotannon myötä alueelle sijoittuu paljon elintarvikkeita jalostavia yrityksiä. Alkutuotannon investoinnit ovat viime vuosina painottuneet pienempiin perusparannustoimiin. Haastavat sääolosuhteet ovat kannustaneet investoimaan mm. salaojitukseen ja energian kustannusvaihtelut maatilojen omaan uusiutuvaan energiantuotantoon. Vuonna 2025 oli nähtävissä kotieläintuotannon uudisrakennushankkeiden elpymistä. Lounais-Suomessa päätuotantosuuntana on viljanviljely (lähes 60 % maatiloista) jonka kannattavuus on heikentynyt. Viljatilojen näkymiä varjostavat heikentyneet tuotantotuet ja tukipolitiikan uudistuspainheet vuonna 2028 käynnistyvälle kaudelle.

Ympäristötavoitteiden toteuttamiseen vaikuttaa monien ohjelmien valmistuminen ja rahoituksen hyödyntämisessä onnistuminen. Vesien tilan parantamiseen tähdätään valuma-alue-suunnittelua kehittämällä. Saaristomeri-ohjelmalla pyritään tekemään Saaristomeren valuma-alueesta ravinteiden kierrätyksen esimerkkialuetta. Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntiin ollaan laatimassa luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelmat (LUMO-ohjelmat). Kulttuuriympäristöohjelmien päivitys on käynnissä. EU:n ennallistamisasetusta toimeenpannaan Helmi- ja METSO-ohjelmissa, joiden rahoitus tosin on vähenemään päin. Satakunnan maakuntakaava 2050 ja Varsinais-Suomen Vesien ja voiman vaihemaakuntakaava ovat tulossa seuraavaksi ehdotusvaiheeseen. Lounais-Suomessa on vireillä yli 100 erikokoista aurinkovoimahanketta, tuulivoimahankkeita on kaavoitusvaiheessa 13. Alueen ilmastopäästöt ovat laskussa ja vuoden 2025 aikana alueella käynnistyi useita ilmastomuutokseen sopeutumisen hankkeita, jotka luovat pohjaa alueellisille sopeutumisohjelmille.

Lounais-Suomessa väylänpidon rahoitus on niukkaa ja tieverkon korjausvelka kasvaa. Samalla liikennemäärien kasvu, kaupungistuminen ja tienkäyttäjien kasvavat vaatimukset haastavat liikennejärjestelmän suunnittelua, palvelutason ylläpitoa ja liikenneturvallisuuden edistämistä. Liikenteen päästövähennystavoitteiden saavuttaminen edellyttää laaja-alaista yhteistyötä ja toimenpiteitä. Lisäksi ilmastomuutokseen sopeutuminen ja sään ääri-ilmiöt vaativat varautumista väylänpidossa.

1.2.1.2 ELY-keskusten vuoden 2025 tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2025 tulostavoitteet saavutettiin valtaosin tilanteessa, jossa ELY-keskusten/elinvoimakeskusten toimintamenoihin kohdistuu valtiontalouden sopeuttamisohjelman mukaisesti merkittäviä säästöjä vuosina 2025–2028. Tämä on aiheuttanut huolta resurssien riittävyydestä ja henkilöstön jaksamisesta.

Tienpidossa vuosina 2024–2025 saatu korjausvelkaan osoitettu määräraha mahdollisti myös vähäliikenteisen tieverkon korjauksia, ei kuitenkaan riittävästi. Päällystetyn tiestön korjausvelan kasvua pystyttiin kuitenkin vuosien 2024–2025 aikana taittamaan. Korjausvelkarahoitus edesauttoi myös vuoden 2025 tienkäyttäjien tyytyväisyystavoitteiden saavuttamisen. Alueella korjattiin useita pienempiä siltoja, siltojen uusimiset Paraisten ja mantereen välillä saatiin valmiiksi Kirjalansalmen sillan valmistuttua loppuvuodesta. Satakunnassa valmistuivat loppuvuodesta valtatie 11 Koiviston ja Pikkuhaaran siltojen uusimiset. Uusilla silloilla parannettiin siltojen kantavuudet nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Huolimatta useista valmistuvista hankkeista, siltojen heikkenemisen pysäyttäminen vaatisi kuitenkin korkeampaa

rahoitustasoa. Alueen liikenneturvallisuustavoite saavutettiin, onnettomuusriskejä vähennettiin turvallisuushakuisella nopeusrajoituspolitiikalla, liikenneturvallisuusyhteistyöllä ja tehokkailla pienillä liikenneturvallisuustoimilla.

Hyvään yhteiseen valmisteluun pohjautuen Lounais-Suomen työllisyysalueiden toiminta käynnistyi hyvin ja ensimmäiset yhteistyö- ja seurantakeskustelut sujuivat hyvin. Työllisyysalueiden ja Elinvoimakeskusten käytännön yhteistyörakenteiden toiminta vaatii edelleen kehittämistä yhteisissä rajapinnoissa. Kyse on isosta hallinnollisesta muutoksesta (työllisyyspalvelut siirrettiin kuntien vastuulle), joka vaatii oman aikansa ennen kuin organisoituminen ja yhteistyörakenteet ovat molempien toimintaa parhaiten tukevalla tasolla.

TF-kansainvälistymispalveluihin liittyvät tavoitteet aktivoitujen ja kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrän osalta saavutettiin molemmissa ELY-keskuksissa. Samoin kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä TKI-hankkeissa kasvoi. ELY-keskusten Team Finland- ja TKI-toiminta alueilla vahvistui verkosto- ja innovaatioekosysteemyhteistyötä tiivistämällä. Yritysrahoituksen (EAKR, JTF Satakunnassa) kysynnässä oli vuoden 2025 osalta havaittavissa toimintaympäristön epävarmuudesta johtuvaa varovaisuutta, joka heijastui erityisesti ensimmäisen puolivuotisjakson kehittämissavustushakemusten vähäiseen määrään ja myös hankkeiden innovatiivisuuden laskuun. Yritysaktivointia tehtiin osana Mittelstand –kampanjoita ja tiivistämällä yhteistyötä alueellisten yrityspalveluekosysteemitomijoiden kanssa.

ELY-keskusten maaseutuyksiköiden toiminnassa painottui vuonna 2025 vahvojen ruokamaakuntien toimintaedellytysten kehittäminen ja huoltovarmuuden turvaaminen. Maaseutualueiden yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä vahvistettiin rahoittamalla alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä. Maaseudun yritysrahoituksessa nousi aikaisempaa enemmän esille puolustusteollisuuteen, kaksoiskäyttöteknologiaan ja/tai meriklusteriin liittyen metalli- ja konepajayritysten rahoitus. Lisäksi Varsinais-Suomessa rahoituksessa korostui ruoka-, matkailu- ja kulttuurialojen yritykset ja Satakunnassa elintarvikejalostuksen investointi- ja kehittämishankkeet. Hakemusten lukumäärä oli koko vuoden ajan kasvussa ja niiden laatua parannettiin tehostamalla asiakasneuvontaa sekä kouluttamalla alueen yritysneuvoja. Kehittämistukien osuus rahoitetuista maaseudun yritystukihakemuksista oli molemmissa maakunnissa merkittävä.

Leader -yritysrahoituksen kysyntä jatkui vilkkaana molemmissa maakunnissa mahdollistaen maaseutu- ja saaristoalueiden elinkeinorakenteen monisäikeisempää kehittymistä. Maatilojen investointitukien kysyntä oli aktiivista molemmissa maakunnissa kohdentuen tasaisesti eri tuotannon aloille. Aloitustukien vahva kysyntä molemmissa maakunnissa (Varsinais-Suomessa maan korkeinta) signaloi halukuutta ruoantuotannon jatkuvuuteen. Maaseuturahoituksen ja PriodiversityLIFE hankkeen yhteistyöllä edistettiin luonnon monimuotoisuutta tukevaa kehittämistoimintaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maaseutualueilla.

Luonnon monimuotoisuuden edistämisessä METSO-ohjelman tavoitteet ylitettiin reippaasti ja Helmi-soidensuojelussakin suojeltiin arvokasta suoluontoa täysimääräisesti myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Kunnostus- ja hoitotoimia tehtiin kaikissa Helmi-ohjelman teemoissa. Rajauspäätöksissä (lajit ja luontotyytit) ei saavutettu kaikkia tavoitteita ja osa vireillä olevista rajauspäätöksistä siirtyi uuteen Lupa- ja valvontavirastoon. Positiivista on se, että suojeltavien luontotyyppien rajoituksia tehtiin ensimmäisen kerran vedenalaisista luontotyypeistä.

Vesien- ja merenhoidon suunnitteluprosessit ja Ahti-ohjelman tehtävät etenivät hyvin. Saaristomeri-ohjelman konkreettinen toteutus päästiin aloittamaan pitkän toimenpiteiden suunnitteluprosessin jälkeen. Toteutus eteni odotetusti, ja useimmat toimenpiteet jatkuvat vuodelle 2026. Hanketoiminta on vilkasta edelleen, laaja ACWA-Life -hanke käynnistyy vuoden 2026 alussa. Saaristomeren valuma-alueen kipsin levitysala kasvoi, mutta ei yllä toivottuihin levitysmääriin. RRF-rahoitteinen KIPSI-hanke on saavuttanut EU:lle luvattun hehtaarimäärän, mutta hallinto- ja valvontatyö on raskasta.

Vesitaloustehtävissä tavoitteet saavutettiin ja Kokemäenjoen tulvariskien hallinnassa merkittävä Säpilänniemen oikaisu-uoma sai Natura-poikkeusluvan, joten hanke etenee vesilain lupamenettelyssä. Aluehallinnon muutoksen ja läntisen Suomen vesitaloustehtävien yhteistyön valmistelu on edennyt mainiosti neljän ELY-keskuksen voimin.

Ympäristönsuojelussa YVA-tehtäviä oli runsaasti niin vihreän siirtymän kuin muihinkin hanketyyppeihin liittyen. Ympäristöluvallisia kohteita oli valvottavana yli 700 kpl, joista monet

laajoja teollisuuslaitoskokonaisuuksia. Vesilain valvonnassa oli runsaasti sekä luvanvaraisten että ilmoituksenvaraisten toimintojen ennako- ja jälkivalvontatehtäviä. Investointihankkeiden ennakkolliset menettelyt, tietopyynnot sekä asiakkaiden ohjaus, neuvonta ja neuvottelut työllistivät yhä enemmän sekä vakinaista että RRF- ja vihreän siirtymän määrärahoilla rekrytoituja asiantuntijoita. Vesiviljelyn ympäristönsuojelun koordinoitiin hyvin ja ilmasto- ja kiertotaloustyötä edistettiin lisäresurssin turvin. Asiantuntijat osallistuivat myös BAT-työhön, EU:n IMPEL-työryhmiin ja valvontatietojärjestelmän (YLVA) kehittämiseen. Uuden Lupa- ja valvontaviraston suunnitteluun osallistuttiin aktiivisesti useissa alaryhmissä.

Lounais-Suomenkin turvallisuusympäristöä leimaavat lisääntyneet hybridiuhhat edellyttävät viranomaisilta vahvaa varautumista. Tarvetta korostaa alueellisena kansallisestikin merkittävänä riskikohteena ja ympäristöarvoiltaan herkkä Saaristomeri. Tulostavoitteen mukaisesti ELY-keskukset harjoitusten ja koulutusten avulla lisäsivät häiriötilannevalmiuksiaan ja osallistuivat aktiivisesti maakuntien varautumisen yhteistyörakenteisiin sekä käynnistivät alkutuotannon maakunnallisten varautumistyöryhmien toiminnat. Varautumisen ja kriisinkestävyys teemat korostuivat laajemminkin maaseudun kehittämisessä. Lounais-Suomen Elinvoimakeskusten varautumistehtäväkokonaisuuden suunnittelu eteni ja tulevaa viranomaisyhteistyötä käsiteltiin alueellisen valmiustoimikunnan kokouksissa.

1.2.2 Strategisten tavoitteiden edistäminen alueella

Satakunnan ja Varsinais-Suomen ELY-keskukset edistivät toiminnallaan aktiivisesti aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirjan strategisia painopisteitä: Lisäämme elinvoimaa, toteutamme kestävä ja puhdasta siirtymää, turvaamme varautumista ja kokonaisturvallisuutta sekä turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta. Vuoden aikana alueiden elinvoimaa edistettiin useiden toisiaan tukevien kokonaisuuksien kautta. Tarkemmat kuvaukset on esitetty kohdassa 1.2.1. Lisäksi voidaan todeta, että vuoden aikana lisääntyneesti korostuivat varautumiseen ja kokonaisturvallisuuteen liittyvät teemat.

Strategiset tavoitteet ja vuoden aikana niitä toteutettavat toimenpiteet tukivat hyvin Satakunnan maakuntaohjelman toimintalinjojen tavoitteita. Kestävän kasvun Satakunta -pää tavoitetta edistettiin mm. tukemalla yritysten kehittymistä, kansainvälistymistä ja toimintaympäristöjen uudistumista sekä vahvistamalla alueellista osaamiseen, työllisyyteen ja pk-yritysten kasvun edistämiseen liittyvää yhteistyötä ja verkostotoimintaa. Hyvinvoivan väestön ja ympäristön Satakunta -pää tavoitetta tuettiin aktiivisella yhteistyöllä mm. työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ja maahanmuuttajien kotoutumisen edistämässä ja sekä jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen palvelujen kehittämisessä. Maakuntaohjelman läpileikkaavista teemoista ELY-keskuksen toimenpiteillä edistettiin erityisesti elinkeinoelämän kansainvälisyyteen ja turvallisuuteen liittyviä toimenpiteitä. Rahoitetuissa hankkeissa sekä verkostoyhteistyössä korostuivat digitalisaation ja resurssiviisaiden toimintatapojen ratkaisuiden kehittäminen ja edistäminen.

Varsinais-Suomessa strategiset tavoitteet ja vuoden aikana niitä toteuttavien toimenpiteiden tukivat hyvin Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteita. Esim. maakuntaohjelman ”puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä” -tavoitekokonaisuudessa tuettiin vihreän siirtymän innovaatioita, bio- ja kiertotalouden kannattavaa liiketoimintaa, ilmastokestävää maataloutta sekä sujuvia liikkumISRatkaisuja. Myös kärkitoimialojen kehitystä ja osaamistarpeiden ennakointia ja osaavan työvoiman saatavuuden kehittämistä tuettiin samoin kuin korkeakoulujen, yritysten ja yritysverkostojen sekä julkisen sektorin yhteistyötä korostettiin. Em. teemoja käsiteltiin maakunnan yhteistyöryhmän alaisten monipuoliseen edustukseen pohjautuvien neljän Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vetovastuulla olleen jaoston työssä (elinkeino, koulutus, ilmastovastuu, maaseutu).

Vahva verkostoyhteistyö on laajasti yhteinen nimittäjä myös sekä Saaristomeriohjelman että Satavesiohjelma toteutuksessa, vihreän siirtymän edistämässä toimi Lounais-Suomen yhteinen vihreän siirtymän hankkeiden yhteistyökokous -käytäntö alueen ELY-keskusten ja maakunnan liitojen yhteisenä työryhmänä. Varsinais-Suomen Ennakointiakatemian toimesta laajassa kumppanuusyhteistyössä enakoitiin työvoiman tulevaisuuden osaamistarpeita ja Purje-hankkeessa Varsinais-Suomen ELY-keskus yhdessä Turun kaupungin kanssa turvasi

yrittäjien kasvua edistämällä valmiuksia kansainvälisten työntekijöiden rekrytoimiseen Varsinais-Suomessa.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Elinvoimakeskukset toteuttavat osaltaan valtion talousarviossa 2026 asetettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita:

- Koko väestön koulutus- ja osaamistaso nousee edistäen talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia (OKM)
- Koulutustarjonta vastaa uuden työvoiman tarvetta ja toimialan palvelurakenne vastaa väestömuutokseen (OKM)
- Tieteen taso ja vaikuttavuus paranevat ja tutkimus-, innovaatio- ja kehittämistoiminnan edellytykset vahvistuvat (OKM)
- Taidetta ja kulttuuria tehdään, tuotetaan ja hyödynnetään monipuolisesti sekä huolehditaan monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä (OKM)
- Liikkuva elämäntapa vahvistuu (OKM)
- Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa (MMM)
- Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta (MMM)
- Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta (MMM)
- Digitalisaatio ja datatalous luovat kestävästä kasvusta sekä vahvistavat luottamusyhteiskuntaa (LVM)
- Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on turvallinen, tietopohjainen ja kestävä (LVM)
- Dataan perustuvat liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin (LVM)
- Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä parantavat Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta (LVM)
- Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu (TEM)
- Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee (TEM)
- Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita (TEM)
- Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen (YM)
- Vihreä siirtymä on kasvun perusta (YM)
- Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa (YM)

Lisäksi seuraavia tavoitteita:

Elinvoimakeskukset toimeenpanevat osaltaan vuosille 2025–2027 hyväksyttyä Team Finland (TF) -strategiaa ja johtavat alueellista TF-työtä.

Elinvoimakeskukset toimeenpanevat osaltaan Suomen kestävästä kasvusta ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämällä tukiviranomaisen vastuilla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).

3 Tulostavoitteet

Tässä luvussa esitellään elinvoimakeskuksen tulostavoitteet. Tulostavoitekokonaisuudet on soveltuvin osin viety elinvoimakeskusten strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan puolivuositain liikennevalomallia hyödyntäen (ks. tarkemmin luku 5).

Kestävä kasvu

A1: Kehitämme elinkeinorakennetta monipuolisemmaksi ja kansainvälisemmäksi tukemalla uudistuvaa ja kasvavaa yritystoimintaa

Pk-yritysten uudistumista ja kasvua tuetaan yhä vaikuttavammalla rahoituksen, asiakas- ja palveluohjauksen sekä työelämän laadun ja tuottavuuden edistämistoimien yhteistyöllä alueellisissa yrityspalveluekosysteemeissä.

Tavoite 2026	Rahoitukseen- ja työelämän laadun edistämiseen liittyvää asiakas- ja palveluohjausta sekä aluetoimintaa on kehitetty Kasvupalvelut -hankkeessa kehitettävien toimintamallien ja työelämän laadun vuoden 2026 aikana valmistuvan työelämästrategian mukaisesti. Lounais-Suomessa on laadittu yrityspalveluiden ekosysteemikuvauksen vuoden 2026 aikana huomioiden jo olemassa olevat yhteistyömuodot ja verkostot Satakunnassa sekä Varsinais-Suomessa. Satakunnassa toimiva Työelämän laadun verkosto on jatkanut toimintaa ja Varsinais-Suomessa verkostomaista toimintatapaa on kehitetty vuoden 2026 aikana. Yrityspalveluekosysteemin (Satakunta ja Varsinais-Suomi) ja työelämän verkostojen kehittämisessä on huomioitu maakuntien yhteiset synergiaedut. Varmistetaan myös koko alueella, että maaseuturahoituksen ja TEM rahoituksen koordinaatio toimii hyvin (mm. LOU EVK:n yhteiset ja säännölliset rahoituspalaverit).
Tavoite 2027	Lounais-Suomen (Satakunta ja Varsinais-Suomi) yrityspalveluekosysteemi ja alueelliset Työelämän laadun verkostot ovat tiiviissä yhteistyössä ja asiakas- ja palveluohjaus on toiminut suunnitellusti.

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseudut, saaristot, kaupungit)

Tavoite 2026	Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeinorakenne on uudistunut, vahvistunut ja monipuolistunut. Yritysten uudistumista on tuettu monipuolisesti ja rahoituslinjausten mukaisesti hyödyntäen CAP- rahoitusta (ml. Leader-rahoitus), EMKVR, EAKR, ReArm, kansallinen TKI-rahoitus, ESR+-rahoitusta sekä osallistuttu Porin seudun innovaatioekosysteemi-yhteistyöhön. Yritysten tki-panostukset ja erityisesti puhtaan siirtymän ja datatalouden investoinnit ovat lisääntyneet. Investoinnit vetytalouteen ja kiertotalousinnovaatioihin sekä puhtaaseen energiaan ovat realisoitumassa. Rahoituksen ja kehittämistoimenpiteiden johdosta on syntynyt uusia yrityksiä ml. startup-yritykset ja uusia työpaikkoja, olemassa olevien työpaikkojen säilymistä on turvattu ja osaamista lisätty. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton ja muiden toimijoiden kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien ja puhtaan siirtymän investointien edistämisessä. Hanke- ja yritystukia on suunnattu maaseutuyritysten uudistumiseen ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen alueellisten kehittämissuunnitelmien painopisteiden mukaisesti. Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan vahvistaminen on edistänyt maaseutualueiden elinvoimaa ja niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Teollisen yritystoiminnan lisäksi on kehitetty palveluliiketoimintaa ja mm. maaseutu- ja saaristomatkaailua, joissa keskeisinä teemoina ovat olleet ruokamatkailu, ympärivuotisuus sekä kestävien matkailutuotteiden kehittäminen. Alueen biotalousyritysten edellä kävijyyttä on vahvistettu lisäämällä esimerkiksi yritysten valmiuksia ottaa käyttöön resurssitehokkaita teknologioita sekä panostamalla datan hyödyntämiseen yrityksissä. Uusiutuvan energian ja energiaälykkäiden ratkaisujen käyttöönottoa on kannustettu osana yritystoiminnan kokonaiskestävyyden kehittämistä.
Tavoite 2027	Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeinorakenne on uudistunut, vahvistunut ja monipuolistunut.

Yritysten uudistumista on tuettu monipuolisesti ja rahoituslinjausten mukaisesti hyödyntäen CAP- rahoitusta (ml. Leader-rahoitus), EMKVR, EAKR, ReArm, kansallinen TKI-rahoitus, ESR+-rahoitusta sekä osallistuttu Porin seudun innovaatioekosysteemi-yhteistyöhön. Yritysten tki-panostukset ja erityisesti puhtaan siirtymän ja datatalouden investoinnit ovat lisääntyneet. Investoinnit vetytalouteen ja kiertotalousinnovaatioihin sekä puhtaaseen energiaan ovat realisoitumassa. Rahoituksen ja kehittämistoimenpiteiden johdosta on syntynyt uusia yrityksiä ml. startup yritykset ja uusia työpaikkoja, olemassa olevien työpaikkojen säilymistä on turvattu ja osaamista lisätty. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton ja muiden toimijoiden kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien ja puhtaan siirtymän investointien edistämisessä.

Hanke- ja yritystukia on suunnattu maaseutuyritysten uudistumiseen ja maaseutuelinkeinojen kehittämiseen alueellisten kehittämissuunnitelmien painopisteiden mukaisesti. Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan vahvistaminen on edistänyt maaseutualueiden elinvoimaa ja niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Teollisen yritystoiminnan lisäksi on kehitetty palveluliiketoimintaa ja mm. maaseutu- ja saaristomatkatilua, joissa keskeisinä teemoina ovat olleet ruokamatkailu, ympärivuotisuus sekä kestävien matkailutuotteiden kehittäminen. Alueen biotalousyritysten edellä kävijyyttä on vahvistettu lisäämällä esimerkiksi yritysten valmiuksia ottaa käyttöön resurssitehokkaita teknologioita sekä panostamalla datan hyödyntämiseen yrityksissä. Uusiutuvan energian ja energiaälykkäiden ratkaisujen käyttöönottoa on kannustettu osana yritystoiminnan kokonaiskestävyyden kehittämistä.

Elinvoimakeskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisavustus ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa

Mittayksikkö liikevaihtokerroin (suhdeluku)	Tav 2026 ≥ 9 (≥ 8,5)	Tav 2027 ≥ 9 (≥ 8,5)	Tav 2028	Tav 2029
---	----------------------------	----------------------------	----------	----------

Investointien edistämisen yhteistyö ja tilannekuva alueellisista investoinneista on vahvistunut

Tavoite 2026	Investointien edistämisen yhteistyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnallisten ja alueellisten toimijoiden sekä valtakunnallisten toimijoiden kuten Lupa- ja valvontaviraston, Business Finlandin ja Finnveran kanssa. Tilannekuvaa Lounais-Suomen investoinneista on ylläpidetty elinvoimakeskusten yhteisesti sopimalla tavalla. Tilannekuvaa on muodostettu tiiviissä yhteistyöverkostossa. Selvitetään mahdollisuudet ja alueelliset edellytykset myös sopimuksellisuuden hyödyntämiseen investointien edistämisessä ja edetään tämän pohjalta kohti tiiviimpää ja tavoitteellisempaa yrityspalveluyhteistyötä tavoitteena toimivan mallin rakentaminen vuoden 2026 aikana.
Tavoite 2027	Investointien edistämisen yhteistyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnallisten ja alueellisten toimijoiden sekä valtakunnallisten toimijoiden kuten Lupa- ja valvontaviraston, Business Finlandin ja Finnveran kanssa. Tilannekuvaa Lounais-Suomen investoinneista on ylläpidetty elinvoimakeskusten yhteisesti sopimalla tavalla. Tilannekuvaa on muodostettu tiiviissä yhteistyöverkostossa.

Rakennemuutostilanteiden aktiivinen ja kokonaisvaltainen hallinta valtion edustajana alueilla, tilannekuvan ylläpito, ennakointi alueen keskeisistä toimialoista, niiden kehitysnäkymistä ja työvoimatarpeista

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus ylläpitää tilannekuvaa työmarkkinoista ja yritysten toimintaympäristöstä yhteistyössä maakuntaliittojen, työllisyysalueiden, kaupakamarien, yrittäjäjärjestöjen ja kuntien elinvoimapalvelujen kanssa. Tilannekuvaa seuraamalla havaitaan myös ne muutokset, jotka voivat johtaa positiivisiin tai negatiivisiin rakennemuutoksiin. Tilannekuvan ylläpidossa keskeinen tietotuote on Alueelliset kehitysnäkymät -raportti, joka julkaistaan kahdesti vuodessa. Tilannekuvaa täydentäviä tietotuotteita ovat mm. vuosittain tehtävä työvoimabarometri ja mahdolliset kertaluonteisemmat yritysveyskyselyt. Rakennemuutosten yhteistyömallin toimeenpano aktivoituu, kun alueella havaitaan äkillinen rakennemuutos. Prosessi käynnistyy käsillä olevan rakennemuutostilanteen arvioinnilla. Tilannearvion pohjalta kootaan edellä luetelluista kumppaneista ja ao. rakennemuutoksen kannalta keskeisistä yrityksistä ja muista mahdollisista toimijoista koordinaatioryhmä. Ryhmä työskentelee aina erikseen kuhinkin rakennemuutostilanteeseen soveltuvimmat käytännön toimet.
--------------	--

Koordinaatioryhmän kokoonpanon lisäksi, sen jäsenten roolit ja vastuut rakentuvat tapauskohtaisesti kunkin rakennemuutostilanteen vaatimusten mukaisiksi. Rakennemuutosten hallintaa tukevien toimien rahoitus rakentuu EU:n erilaisista rahastoista allokoitavien tukien ja toimijaverkoston kulloinkin käytettävissä olevien muiden resurssien avulla. Toimintamallia kehitetään jatkuvasti Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa. Parhaillaan elinvoimakeskus tekee tiivistä yhteistyötä alueensa neljän työllisyysalueen kanssa alueensa yritys- ja rekrytointipalvelujen verkoston kehittämiseksi. Kehitystyöhön saadaan tukea Tulevaisuuden työmarkkinat -hankkeelta.

Tavoite 2027

Elinvoimakeskus on ylläpitänyt rakennemuutostilanteiden tilannekuvaa yhteistyössä maakuntaliittojen, työllisyysalueiden, kauppakamarien, yrittäjäjärjestöjen ja kuntien elinvoimapalvelujen kanssa. Alueelliset kehitysnäkymät -raportti on julkaistu kahdesti vuodessa. Yhteistyömallia kehitetään vuonna 2026 sovelletun mallin ja siitä saatujen kokemusten pohjalta. Kehitystyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä Tulevaisuuden työmarkkinat -hankkeen ja muiden verkostokumppaneiden kanssa. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen rooli äkillisten rakennemuutostilanteiden koordinoijana on tunnistettu.

Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Tavoite 2026

Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ekosysteemi on kehittynyt ja toiminta on aktiivista. Laajan verkostotyön myötävaikutuksella ja hyvien käytänteiden jakamisella Lounais-Suomen pitovoima on vahvistunut. Varsinais-Suomessa kehittäminen tapahtuu elinvoimakeskuksen ja Turun kaupungin yhteisen Purje-hankkeen toimenpiteillä ja Satakunnassa mm. elinvoimakeskuksen oman verkostotyön ja Satakuntaliiton vetämän Satakunnan kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelmatyön kautta.

Elinvoimakeskuksella on keskeinen rooli alueen toiminnan ja verkostotyön koordinoinnissa ja Work in Finland -palvelujen jalkauttamisessa alueelle. Elinvoimakeskuksen alueellisen koordinaation myötä työnantajien kansainvälisen rekrytoinnin palveluohjaus ja -polutus eri toimijoiden välillä on tehostunut. Työllisyysalueet ovat keskeinen osa verkostoa ja niiden kanssa kehitetään kv-rekrytoinnin palveluja edelleen käynnistyneessä elinvoimakeskuksessa. Oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään yhdessä alueen kuntien kanssa kv-opiskelijoiden asettautumisen ja työllistymisen edistämiseksi.

Elinvoimakeskuksen yrityspalveluissa ja -kontaktoinnissa huomioidaan kansainvälisen osaamisen merkitys yrityksen kasvussa ja kansainvälistymisessä sekä edistetään yritysten kyvykkyyttä vastaanottaa ja hyödyntää kv-taustaisia osaajia ja työvoimaa. Työssä hyödynnetään Kasvupalvelut-hankkeessa kehitettäviä palveluita ja toimintamalleja.

Työlupalinjausprosessin käytänteitä yhdenmukaistetaan elinvoimakeskuksen alueella. Tietopohja kansainvälisestä rekrytoinnista kasvaa ja sen hyödyt tulevat ilmeisemmäksi alueen elinkeinoelämälle. Elinvoimakeskus tekee työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ennakointia osaksi valtakunnallista tilannekuvaa. Käynnistyneen Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen toimintatapoja kehitetään huomioiden maakuntien erilaiset tarpeet ja maakuntien (VAR/SAT) välinen yhteistyö lisääntyy.

Tavoite 2027

Työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ekosysteemi on kehittynyt ja toiminta on aktiivista. Laajan verkostotyön myötävaikutuksella ja hyvien käytänteiden jakamisella Lounais-Suomen pitovoima on vahvistunut. Varsinais-Suomessa kehittäminen tapahtuu elinvoimakeskuksen ja Turun kaupungin yhteisen Purje-hankkeen toimenpiteillä ja Satakunnassa mm. elinvoimakeskuksen oman verkostotyön ja Satakuntaliiton vetämän Satakunnan kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strategisen ohjelmatyön kautta.

Elinvoimakeskuksella on keskeinen rooli alueen toiminnan ja verkostotyön koordinoinnissa ja Work in Finland -palvelujen jalkauttamisessa alueelle. Elinvoimakeskuksen alueellisen koordinaation myötä työnantajien kansainvälisen rekrytoinnin palveluohjaus ja -polutus eri toimijoiden välillä on tehostunut. Työllisyysalueet ovat keskeinen osa verkostoa ja niiden kanssa kehitetään kv-rekrytoinnin palveluja edelleen käynnistyneessä elinvoimakeskuksessa. Oppilaitosten ja korkeakoulujen kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään yhdessä alueen kuntien kanssa kv-opiskelijoiden asettautumisen ja työllistymisen edistämiseksi.

Elinvoimakeskuksen yrityspalveluissa ja -kontaktoinnissa huomioidaan kansainvälisen osaamisen merkitys yrityksen kasvussa ja kansainvälistymisessä sekä edistetään yritysten kyvykkyyttä vastaanottaa ja hyödyntää kv-taustaisia

osaajia ja työvoimaa. Työssä hyödynnetään Kasvupalvelut-hankkeessa kehitettäviä palveluita ja toimintamalleja. Työlupalinjausprosessin käytänteitä yhdenmukaistetaan elinvoimakeskuksen alueella. Tietopohja kansainvälisestä rekrytoinnista kasvaa ja sen hyödyt tulevat ilmeisemmäksi alueen elinkeinoelämälle. Elinvoimakeskus tekee työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton ennakointia osaksi valtakunnallista tilannekuvaa. Käynnistyneen Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen toimintatapoja kehitetään huomioiden maakuntien erilaiset tarpeet ja maakuntien (VAR/SAT) välinen yhteistyö lisääntyy.

Väestön koulutus- ja osaamistaso edistää alueen kestäväää kasvua ja työllisyyttä

Tavoite 2026

Yhteistyö- ja seurantakeskustelujen kehittämistä on jatkettu Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen alueella olevien neljän työllisyysalueen kanssa ja työllisyysalueiden kanssa luotu säännöllinen yhteistyö on vahvistunut koko elinvoimakeskuksen alueella. Alueen sidosryhmille on muodostunut toimiva ja säännöllinen yhteistyö työvoima- ja osaamistarpeiden tilannekuvan ylläpitämisessä mm. Työvoimabarometrin ja alueellisen kehitysnäkymien valmistelun osalta. Alueellista ennakointia tekevien toimijoiden verkostoyhteistyö on tiivistä erityisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi sekä elinkeinoelämän ja jatkuvan oppisen tarpeita palvelevan koulutustarjonnan varmistamiseksi. Työvoimabarometrin laadintaan on osallistettu työllisyysalueet ja laajasti alueen toimijoita. Relevanttia ennakointitietoa levitetään alueen yhteistyökumppaneille, mm. elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen toiminnoissa. Kokonaiskuvaa uuden elinvoimakeskusalueen työvoima- ja osaamistarpeista ylläpidetään laajan verkoston yhteistyönä ja elinvoimakeskuksen koordinoimana maakuntien erityispiirteet huomioiden. Verkosto- ja kumppanuustyö yhteensovitetaan Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa. Selvitetään osaamis- ja alue-ennakointityön toimintamallit ja niiden yhtenäistämisen tarpeet ja mahdollisuudet Lounais-Suomessa. Ennakointi- ja tietotuotteisiin liittyvät kehittämistarpeet tuodaan valtakunnalliseen pohdintaan ja valmisteluun

Tavoite 2027

Yhteistyö- ja seurantakeskustelujen kehittämistä on jatkettu Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen alueella olevien neljän työllisyysalueen kanssa ja työllisyysalueiden kanssa luotu säännöllinen yhteistyö on vahvistunut koko elinvoimakeskuksen alueella. Alueen sidosryhmille on muodostunut toimiva ja säännöllinen yhteistyö työvoima- ja osaamistarpeiden tilannekuvan ylläpitämisessä mm. Työvoimabarometrin ja alueellisen kehitysnäkymien valmistelun osalta. Alueellista ennakointia tekevien toimijoiden verkostoyhteistyö on tiivistä erityisesti lyhyen ja keskipitkän aikavälin työvoima-, koulutus- ja osaamistarpeiden tunnistamiseksi sekä elinkeinoelämän ja jatkuvan oppisen tarpeita palvelevan koulutustarjonnan varmistamiseksi. Työvoimabarometrin laadintaan on osallistettu työllisyysalueet ja laajasti alueen toimijoita. Relevanttia ennakointitietoa levitetään alueen yhteistyökumppaneille, mm. elinikäisen ohjauksen ja jatkuvan oppimisen toiminnoissa. Kokonaiskuvaa uuden elinvoimakeskusalueen työvoima- ja osaamistarpeista ylläpidetään laajan verkoston yhteistyönä ja elinvoimakeskuksen koordinoimana maakuntien erityispiirteet huomioiden. Verkosto- ja kumppanuustyö yhteensovitetaan Lounais-Suomen elinvoimakeskuksessa. Ennakointi- ja tietotuotteisiin liittyvät kehittämistarpeet tuodaan valtakunnalliseen pohdintaan ja valmisteluun

Kasvuyrittäjyyden ohjelman, luovan talouden kasvustrategian ja kulttuuripoliittisen selonteon edistäminen

Tavoite 2026

Yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä mukaan lukien korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä edistetään maaseudun kehittämis- ja Leader-sekä EAKR ja ESR+ -rahoituksella sekä toimijoiden välisellä tiiviillä yhteistyöllä. Kohdistetaan yritysaktivointitoimenpiteitä erityisesti Mittelstand-yrityksiin ja edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keski suurten yrittäjävetoisten yritysten määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Kulttuurialan vahvistamiseksi edistetään kulttuurialan toimintaa, verkostoja ja toimijoiden välistä yhteistyötä. Kehitetään palvelupolkuja kulttuuri- ja luoville aloille. Vahvistetaan neuvonnalla ja palveluohjauksella pk-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja kansainvälisten osaajien rekrytoinnin osalta. Elinvoimakeskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä. Elinvoimakeskus edistää myös osaltaan kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanoa. Yritysten kasvun ja työllistämisedellytysten tukemisessa tehdään toimivaa yhteistyötä kuntien elinkeinotoimijoiden ja työllisyysalueiden kanssa ja yhteistyön

	toimintamalleja on kehitetty. Vahvistetaan elinvoimakeskusten asiantuntijoiden osaamista.
Tavoite 2027	Yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä mukaan lukien korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, luovien alojen yritysten, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytyksiä edistetään maaseudun kehittämis- ja Leader-sekä EAKR ja ESR+ -rahoituksella sekä toimijoiden välisellä tiiviillä yhteistyöllä. Kohdistetaan yritysaktivointitoimenpiteitä erityisesti Mittelstand-yrityksiin ja edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keski suurten yrittäjävetoisten yritysten määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Kulttuurialan vahvistamiseksi edistetään kulttuurialan toimintaa, verkostoja ja toimijoiden välistä yhteistyötä. Kehitetään palvelupolkuja kulttuuri- ja luoville aloille. Vahvistetaan neuvonnalla ja palveluohjauksella pk-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja kansainvälisten osaajien rekrytointiin osalta. Elinvoimakeskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä. Elinvoimakeskus edistää myös osaltaan kulttuuripoliittisen selonteon toimeenpanoa. Yritysten kasvun ja työllistämisedellytysten tukemisessa tehdään toimivaa yhteistyötä kuntien elinkeinotoimijoiden ja työllisyysalueiden kanssa ja yhteistyön toimintamalleja on kehitetty. Vahvistetaan elinvoimakeskusten asiantuntijoiden osaamista.

Kalatalouden tuotteiden vienti kasvaa [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026	Norssin vienti Viroon ja Ukrainaan jatkuu merkittävänä ja kasvaa mm. kalastukseen myönnettyjen poikkeuslupien vuoksi. Kasvatetun tonnikalan käyttö on maailmanlaajuisesti nousussa ja Suomesta viedyn rehuksi käytettävän silakan vienti kasvaa. Elinvoimakeskus varmentaa EU:n ulkopuolelle vietävien kalaerien saalistodistukset laillisesti pyydytyiksi.
--------------	---

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa: Elinvoimakeskusten liidit muille TF-toimijoille

Mittayksikkö	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
kpl	≥ 65 (≥ 60)	≥ 75 (≥ 70)		

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa: KasvuCRM:ään kirjatut kv-neuvonnat

Mittayksikkö	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
kpl	≥ 160 (≥ 152)	≥ 170 (≥ 161)		

A2: Tuemme pk-yritysten TKI-panostusten kasvua osana kestävän kasvun vauhdittamista

TKI-toiminta parantaa elinkeinotoiminnan tuottavuutta, kestäväää kasvua ja kansainvälisyyttä

Tavoite 2026	Elinvoimakeskusten TKI-toiminta alueella on vahvistunut verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä tiivistämällä huomioiden erityisesti myös alueiden korkeakoulujen ja muiden innovaatiotoimijoiden keskeisen roolin TKI-kumppanina. Kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä TKI-hankkeissa on kasvanut. Elinvoimakeskus on järjestänyt Satakunnan yrityspalveluverkostolle ja Varsinais-Suomen toimijoille sekä yrityksille täsmäinfoja mm. tki-rahoitusmahdollisuuksista puhtaan siirtymän edistämiseksi ja uusien alojen kuten langattomien tietoverkkojen, tekoälyn, kvanttiteknologian ja mikroelektroniikan, bioteknologian ja uusien materiaalien sekä yhteiskunnan sähköistymiseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Molempien maakuntien älykkään erikoistumisen strategian mukaiset toimialapainatukset on huomioitu TKI-toiminnassa. CAP- suunnitelman yhteistyöhankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, on suosittu toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yrityksiin osana
--------------	--

hankkeen toimintaa.

Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on ollut keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä elinvoimakeskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

On osallistuttu Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimusten toteutukseen Porin kaupungin ja valtion välillä sekä Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteutukseen Turun kaupunkiseudun ja valtion välillä.

Tavoite 2027

Elinvoimakeskuksen TKI-toiminta alueella on vahvistunut verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä tiivistämällä huomioiden erityisesti myös alueiden korkeakoulujen ja innovaatiotoimijoiden keskeisen roolin TKI-kumppanina. Kumppanuusyhteistyössä aktivoitujen TKI-hankkeiden ja yritysrahoituksen määrä TKI-hankkeissa on kasvanut. Elinvoimakeskus on järjestänyt Satakunnan yrityspalveluverkostolle ja Varsinais-Suomen yrityksille täsmäinfoja mm. tki-rahoitusmahdollisuuksista puhtaan siirtymän edistämiseksi ja uusien alojen kuten langattomien tietoverkkojen, tekoälyn, kvanttiteknologian ja mikroelektroniikan, bioteknologian ja uusien materiaalien sekä yhteiskunnan sähköistymiseen liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia. Molempien maakuntien älykkään erikoistumisen strategian mukaiset toimialapainatukset on huomioitu TKI-toiminnassa. CAP-suunnitelman yhteistyöhankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, on suosittu toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yrityksiin osana hankkeen toimintaa. Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on ollut keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä elinvoimakeskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

On osallistuttu Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimusten toteutukseen Porin kaupungin ja valtion välillä sekä Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen toteutukseen Turun kaupunkiseudun ja valtion välillä.

T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut

Mittayksikkö
kpl

Tav 2026

≥ 110

(≥ 104)

Tav 2027

≥ 120

(≥ 114)

Tav 2028

Tav 2029

A3: Vahvistamme ruokajärjestelmän kokonaiskestävyyttä, kilpailukykyä ja häiriönsietokykyä

Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta sekä kokonaiskestävyyttä (kaikki elinvoimakeskukset)

Tavoite 2026

Huoltovarmuutta ja maaseudun varautumista tukevien investointien ja kehittämistoimenpiteiden toteutumisesta on edistetty huomioiden maaseuturahoituksen mahdollisuudet kokonaisuutena (rakenne- ja yritystuet). Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan sekä aktiivisen yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen on edistänyt sekä maaseutualueiden elinvoimaa että niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Alueellisissa kumppanuusverkostoissa on toimittu aktiivisesti. Keskeinen rooli maaseudun elinvoiman edistämässä on myös Leader-ryhmillä, joiden kanssa elinvoimakeskus on jatkanut aktiivista ja tavoitteellista yhteistyötä. Lounais-Suomen ruokaketju on merkittävässä osassa koko Suomen huoltovarmuuden turvaamisessa. Ruoantuotannon jatkuvuuteen on panostettu ja kohdennettu rahoitusta maatalouden huoltovarmuutta edistäviin toimiin. Elinvoimakeskus on jatkanut ja kehittänyt perustettujen alkutuotannon varautumisryhmien toimintaa.

Tavoite 2027

Huoltovarmuutta ja maaseudun varautumista tukevien investointien ja kehittämistoimenpiteiden toteutumisesta on edistetty huomioiden maaseuturahoituksen mahdollisuudet kokonaisuutena (rakenne- ja yritystuet). Maaseudun monipuolisen yritystoiminnan sekä aktiivisen yhteisöllisen toiminnan vahvistaminen on edistänyt sekä maaseutualueiden elinvoimaa että niiden iskunkestävyyttä häiriötilanteissa. Alueellisissa kumppanuusverkostoissa on toimittu aktiivisesti. Keskeinen rooli maaseudun elinvoiman edistämässä on myös Leader-ryhmillä, joiden kanssa elinvoimakeskus on jatkanut aktiivista ja tavoitteellista yhteistyötä. Lounais-Suomen ruokaketju on merkittävässä osassa koko Suomen huoltovarmuuden turvaamisessa. Ruoantuotannon jatkuvuuteen on panostettu ja kohdennettu rahoitusta maatalouden huoltovarmuutta edistäviin toimiin. Elinvoimakeskus on jatkanut ja kehittänyt perustettujen alkutuotannon varautumisryhmien toimintaa.

Kaupallinen kalastus ja vesiviljely tukevat huoltovarmuutta [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026	Toimialueen kalatalouden alkutuotanto on merkittävässä roolissa huoltovarmuuden ja ruokaturvan näkökulmasta. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksella on valmius laatia lista rekistereiden pohjalta toimialueen kaupallisista kalastajista ja vesiviljely-yrityksistä kriisitilanteita varten. Kalasatama- ja purkupaikkaverkosto on mittava ja hajautettu koko rannikon alueella, joka mahdollistaa saaliiden maihin tuomisen kriisitilanteissa hyödynnettäväksi.
--------------	--

Viljelijätukien onnistunut toimeenpano mahdollistaa tukien maksamisen oikein ja ajallaan; kasvit ja eläimet ovat terveitä ja hyvinvoivia sekä tuotantopanokset korkealaatuisia (Kaikki elinvoimakeskukset)

Maa- ja elintarviketalouden valvontasuunnitelmat toteutetaan täysimääräisesti

Mittayksikkö	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
%	≥ 100	≥ 100	≥ 100	≥ 100

A4: Ylläpidämme ja kehitämme liikennejärjestelmää, joka on toimiva, turvallinen ja kestävä

Maantieverkkoa on kehitetty ja ylläpidetty tietopohjaisesti Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisesti (Liikenne 12 -suunnitelma)

Tavoite 2026	Päivitetyn Liikenne 12 -suunnitelman linjaukset on integroitu osaksi toimintaa
Tavoite 2027	Sanallinen tavoite - täydentyy v. 2026 aikana

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden talvihoitoon

Mittayksikkö	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Asteikko 1-5	≥ 3,0	≥ 2,9		

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon

Mittayksikkö	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Asteikko 1-5	≥ 3,0	≥ 2,9		

Puhdas siirtymä

B1: Kiihdytämme puhdasta siirtymää, mikä tukee talouden rakennemuutosta, kestävää luonnonvarojen käyttöä ja kiertotaloutta

Puhtaan siirtymän investointien edistäminen

Kestävää kasvua tukevien puhtaan siirtymän (ml. kiertotalous) investointien määrä kasvaa

Tavoite 2026	Puhtaan siirtymän investointeja on edistetty ja kiertotalouden kehittämisestä on tullut kiinteä osa yritystoiminnan vastuullisessa kasvussa ja kehittämisessä toimialasta riippumatta. Maaseuturahastosta tuetuilla kehittämissankkeilla ja yritystuilla on edistetty kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa yrityksissä. Elinvoimakeskus on edistänyt kumppanuusyhteistyönä EAKR, ReARM, JTF- , CAP- ja EMKVR -rahoituksen hyödyntämistä kiertotalouden kehittämisessä sekä tutkimustoiminnan vahvistumisessa. Kiertotalouden osaamista, koulutusta ja monialaista yrittäjyyttä on vahvistettu sekä alueellisesti, että kansallisesti. Elinvoimakeskus on Satakuntaliiton bio- ja kiertotalouden TKI-foorumien sekä Varsinais-Suomen kiertotaloustoimijoiden verkoston aktiivinen jäsen.
Tavoite 2027	Puhtaan siirtymän investointeja on edistetty ja kiertotalouden kehittämisestä on tullut kiinteä osa yritystoiminnan vastuullisessa kasvussa ja kehittämisessä toimialasta riippumatta. Maaseuturahastosta tuetuilla kehittämissankkeilla ja

yritystuilla on edistetty kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämistä ja kestävien ratkaisujen käyttöönottoa yrityksissä. Elinvoimakeskus on edistänyt kumppanuusyhteistyönä EAKR, ReARM, JTF- , CAP- ja EMKVR -rahoituksen hyödyntämistä kiertotalouden kehittämisessä sekä tutkimustoiminnan vahvistumisessa. Kiertotalouden osaamista, koulutusta ja monialaista yrittäjyyttä on vahvistettu sekä alueellisesti, että kansallisesti. Elinvoimakeskus on Satakuntaliiton bio- ja kiertotalouden TKI-foorumin sekä Varsinais-Suomen kiertotaloustoimijoiden verkoston aktiivinen jäsen.

CAP-suunnitelman onnistunut toimeenpano edistää ilmasto- ja ympäristöinvestointeja alueella (kaikki elinvoimakeskukset)

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus on saavuttanut elinvoimakeskuksille jyvitetyn CAP-suunnitelman määrälliset tavoitteet varainhoitovuonna 2026 seuraavissa mittareissa: -Yritystuet (ympäristö ja ilmasto) -Hanketuet (ympäristö ja ilmasto) -Rakennetuet (ympäristö ja ilmasto)
--------------	---

Edistetään kiertotalousliiketoimintaa ja kestävää luonnonvarojen käyttöä vähentämällä uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta, parantamalla materiaalien kiertotalousastetta sekä vaalimalla uusiutuvia luonnonvaroja.

Kiertotalouden green dealiin sitoutuneiden toimijoiden määrä alueella.

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 2	Tav 2027 ≥ 5	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-----------------	-----------------	----------	----------

Rahoituksen hakemisen edistäminen kiertotalousratkaisuihin

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 10	Tav 2027 ≥ 20	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	------------------	------------------	----------	----------

Kiertotalous on sisällytetty osaksi infrahankkeiden suunnittelua ja toteutusta

Tavoite 2026	Kiertotaloussuunnitelmat on sisällytetty osaksi infrahankkeiden suunnittelua
Tavoite 2027	Kiertotalouskoordinaatio on sisällytetty osaksi infrahankkeiden toteutusta

B2: Varmistamme osaltamme luonnon monimuotoisuuden vahvistumisen, luontokadon pysäyttämisen ja hiilinegatiivisuuden saavuttamisen

Edistetään Kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumis suunnitelman (KISS2030), Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) sekä Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (KAISU) tavoitteiden toteutumista alueella

Tavoite 2026	Jalkautetaan kansallista ohjelmatyötä olemalla mukana maakuntien ohjelmallisessa ilmastotyössä (mm. Varsinais-Suomen ilmastovastuujaosto ja Satakunnan ilmastoyhteistyöryhmä) sekä kuntien ja eri toimijoiden kehityshankkeiden ja ilmasto-ohjelmatyön ohjausryhmissä. Viestitään ohjelmien toimeenpanoa tukevista hyvistä käytännöistä, rahoitusmahdollisuuksista ja tilaisuuksista. Lisäksi nimetään edustaja kaikki elinvoimakeskukset kattavaan ilmastoverkoston.
--------------	---

Heikentyneiden elinympäristöjen tilaa ylläpidetään ja parannetaan aktiivisesti

Parannetaan vaelluskalakantojen elinympäristöjä ja edistetään kestävää kalastusta [koskee myös Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Tavoite 2026	Vaelluskalakantojen tilaa parannetaan kohdennetulla kalastuksen säätelyllä (kalastuslaki ja YKP) sekä kohdentamalla rahoitusta (NOUSU) vaelluskalakantojen elinympäristökunnostuksiin. Valvotaan riskiperustaisesti merialueen kalastusta sekä erityisesti lohen maihin tuontia.
--------------	--

Helmi-elinympäristöohjelman edistyminen (% hallituskauden kokonaistavoitteesta)

Tavoite 2026	Perinnebiotooppikunnostuksia kohdennetaan osittain Saaristomeren valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaille kohteille. Natura-lintuvesillä
--------------	--

	tehdään muitakin kunnostuksia kuin vain jatkuvan hoidon kohteita. Osa Helmi-kunnostuksista tehdään osana Priodiversity LIFE -hanketta. Soiden ennallistaminen 10 ha; lintuvesikohteet, jatkuva hoito 2 kpl; perinnebiotoopit, kunnostuskohteet 10 kpl; metsät, ennallistaminen ja hoito 3 kpl; purojen kunnostus 4 km; lähteiden ennallistaminen 1 kpl; fladat ja kluuvit 2 kpl.
Tavoite 2027	Natura-lintuvesillä tehdään muitakin kunnostuksia kuin vain jatkuvan hoidon kohteita. Osa Helmi-kunnostuksista tehdään osana Priodiversity LIFE -hanketta. Soiden ennallistaminen 12 ha; lintuvesikohteet, jatkuva hoito 3 kpl; perinnebiotoopit, kunnostuskohteet 10 kpl; uuselinympäristöt, 2 kpl; metsät, ennallistaminen ja hoito 5 kpl; purojen kunnostus 5 km; lähteiden ennallistaminen 2 kpl.
Alueidenkäytön ja liikenteen yhteensovittaminen tukee kestäväää kasvua ja liikkumista sekä vähentää päästöjä	
Osallistuminen ja vaikuttavuus kunta- ja kaupunkiseutuyhteistyössä	
Tavoite 2026	EVK:n yhteisen toimintamallin muodostaminen alueidenkäytön, liikenteen ja elinkeinoelämän osalta alueella esim. kuntien kanssa käytävät elinvoimakeskustelut. Yhteistyön jatkuvuuden varmistaminen LVV:n kanssa.
Tavoite 2027	Vaikuttavuuden kuvaaminen yhteistyön osalta, sanallinen + mittarit esim. päästövähennykset

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

C1: Vahvistamme yhteiskunnan toimintavarmuutta ja kriisinkestävyyttä

Viraston toiminnan jatkuvuuden varmistaminen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Valmiussuunnitelma ja sisäinen valmiusharjoittelu

Tavoite 2026	Valmiussuunnitelman laatiminen vuonna 2026 ja henkilöstön varaaminen (VAP)
Tavoite 2027	Viraston sisäinen valmiusharjoittelu vuosittain

Huoltovarmuuden ja yhteiskunnan häiriötilanteisiin varautumisen edistäminen alueella

Rakentaa ja ylläpitää toimivat yhteistyömenettelyt alueen viranomaisten, julkishallinnon toimijoiden, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa varautumisen sekä tilannetietoisuuden kehittämiseksi sekä järjestää tarkoituksenmukaista koulutusta ja

Tavoite 2026	Varautumisen yhteistoimintasopimukset on päivitetty ja yhteistyömenettelyjen toimivuus on varmistettu muuttuneissa alueellisen varautumisen rakenteissa. Yhteistoiminnassa hyödynnetään alueellisia valmiustoimikuntia, maakunnallisia valmiusfoorumeita sekä elinkeinoelämän alueellisia varautumistoimikuntia (ELVAR). Menettelyt on testattu yhteisissä alueellisissa valmiusharjoituksissa ja harjoitusten opit hyödynnetään yhteistoiminnan kehittämisessä. On huomioitu alueellisen varautumisen yhteistyön ja tilannekuvatoiminnan kehittämishankkeen suositukset/vaatimukset (tarkennetaan vielä hankkeen loppuraportin jälkeen) Toimialakohtaista varautumiskoulutusta on järjestetty esim. alkutuottajille ja niiden sidosryhmille yhdessä MPK:n kanssa sekä maanteiden hoitourakoille on järjestetty varautumiskoulutusta yhdessä Väyläviraston kanssa. Valmiusharjoituksia on järjestetty esim. Lounais-Suomen logistiikkatoimikunnan toimesta. Käynnistetään vesitaloustehtävien tilannekuvajärjestelmän kehittämisselvitys yhteistyössä tulvakeskuksen, KASEVK:n ja LAPEVK:n kanssa. Varmistetaan valtion vesirakenteiden häiriötön toiminta ja etäkäyttö aluehallinnon uudistuksessa sekä varmistetaan käyttäjien turvallisuusosaamista ja kykyä toimia häiriötilanteissa.
--------------	--

Tavoite 2027 Yhteistyömenettelyjen toimivuus on testattu yhteisissä alueellisissa valmiusharjoituksissa. Alueellisten valmiusharjoitusten yhteydessä harjoitellaan myös viraston sisäisiä menettelyjä ja toimintamalleja. Harjoitusten opit hyödynnetään viraston oman ja alueellisen yhteistoiminnan kehittämisessä. Tavoite tarkentuu vuonna 2026.

Osallistuu alueen turvallisuutta ja varautumista edistäviin verkostoihin, esimerkiksi alueellisiin valmiustoimikuntiin ja maakunnallisiin verkostoihin, sekä osallistuu alueensa valmiusharjoituksiin

Tavoite 2026 Elinvoimakeskusten edustajat ovat osallistuneet alueellisen valmiustoimikunnan, maakunnallisten valmiusfoorumien ja väestönsuojelun yhteistyöryhmien toimintaan. On osallistuttu Lupa- ja valvontaviraston sekä Puolustusvoimien joukko-osaston järjestämiin valmiusharjoituksiin. On hyödynnetty huoltovarmuusorganisaation poolien ja toimikuntien järjestämiä harjoitus- ja koulutustilaisuuksia. Harjoitusten opit on hyödynnetty yhteistoiminnan kehittämisessä. On varmistettu alkutuotannon maakunnallisten varautumisyhteistyöryhmien toiminta ja Lounais-Suomen logistiikkatoimikunnan harjoitustoiminta

Tavoite 2027 Tavoite tarkentuu vuonna 2026 saatujen kokemusten perusteella

Edistää kansallisen ja monikansallisen rahoitustuen käyttöä ja tunnistaa rahoituskohteita alueen varautumisjärjestelyjen ja kriisinsietokyvyn kehittämiseksi

Tavoite 2026 Elinvoimakemukset edistävät erilaisin käytössään olevin rahoitusmekanismein yhteiskunnan varautumista poikkeusoloihin ja tukevat huoltovarmuutta sekä häiriönsietokykyä. Toteutetaan EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelmamuutosta, jonka tarkoituksena on kohdentaa rahoitusta uudelleen puolustusta tukevan teollisuuskapasiteetin kasvattamiseen ja sotilaallisen liikkuvuuden parantamiseen kaksikäyttöisyys huomioiden. Tuotetaan alueellista tietoa päätöksenteon tueksi em. teemoihin liittyen.

- On tiedotettu ja ohjattu alueen toimijoita ja pk-yrityksiä hyödyntämään monikansallisia rahoitusmahdollisuuksia varautumista ja kriisinsietokykyä kehittäviin hankkeisiin (ReArm, CEF –liikenneohjelma, Military mobility, TEN-T/CEF jne.)
- On käynnistetty Satakunnan ja Varsinais-Suomen sekä Lounais-Suomen kattava puolustussektoriin kumppanuus- ja verkostoyhteistyö ja tunnistettu toimijoiden roolit
- On varmistettu teemaan liittyen EVK:n sisäinen poikkihallinnollinen yhteistyö ja varmistettu EVK:n rahoitusmahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen yhteistyökumppaneiden tuella (ReARm, Maaseuturahasto, Eakr, ESR+ ja JTF).

Tavoite 2027 Tavoite tarkentuu vuonna 2026 saatujen kokemusten perusteella.

Edistää alueellisen ja paikallisen elinkeinoelämän varautumista alueilla ja maakunnissa.

Tavoite 2026 LOU EVK toimii isäntäorganisaationa huoltovarmuusorganisaatioon kuuluvan ELVAR-toimikunnan koordinaattorille. EVK:t jatkavat ELVAR-toimintaa edellisten vuosien mukaisesti ja koordinoivat alueellisia ELVAR-toimikuntia. Vuoden 2026 aikana päivitetään niiden toiminta aluehallintouudistuksen jäljiltä sikäli, kuin alueeseen ja toimijoihin on tullut muutoksia. Toiminnan painopiste on Huoltovarmuuskeskuksen strategian ja ohjauksen mukainen. Vuonna 2026 ELVAR:t osallistuvat myös alueellisten riskiarvioiden laatimiseen.

Tavoite 2027 Tavoite tarkentuu vuoden 2026 kokemusten ja uuden huoltovarmuuslain voimaan astumisen myötä.

Riittävästi puhdasta vettä ihmisten, yhteiskunnan ja luonnon tarpeisiin [koskee myös Sisä-Suomen, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinvoimakeskusten alueita]

Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla, yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastomuutoksen hillintää

Tavoite 2026

Edistetään vastuutahojen (mm. kunnat) kanssa rakennettujen vesien monitavoitteisten kunnostushankkeiden suunnittelua, luvanhakua ja toteutusta. Jatketaan LOUEVK:n toimialueella tulvariskien hallintasuunnitelmien 2022–2027 (7 kpl) toimenpiteiden toteutusta mm. tulvasuojeluhankkeiden edistämistä ja laaditaan ehdotukset hallintasuunnitelmiksi kaudelle 2028–2033 (5 kpl) tulvaryhmissä yhteistyössä Syken kanssa.

Edistetään kuivuusriskeihin sopeutumisen menetelmien ja käytäntöjen tarvelähtöistä kehittämistä yhteistyössä sidosryhmien kanssa, hyödyntäen Sirppujoen pilottivesistöalueelta saatuja oppeja. Ennakoidaan tulevaa valtakunnallista ennallistamissuunnitelmaa laatimalla toimenpideohjelma potentiaalisesti purettaville padoille vapaasti virtaavien jokien lisäämiseksi, ja jatketaan käynnissä olevia kalankulun parantamishankkeita, joilla edistetään jokiekosysteemien ennallistamista.

Jatketaan maa- ja metsätalouden kestävä ja valuma-alueelähtöisen vesienhallinnan edistämistä yhteistyössä valtakunnallisen asiantuntijaverkoston ja ilmastoyksikön sekä alueellisten elinvoimakeskusten vesienhoidon asiantuntijoiden kanssa. Osallistutaan valuma-alueelähtöisen vesienhallinnan ohjausryhmän työskentelyyn. Saatetaan loppuun happamien sulfaattimaiden strategian ja toimintasuunnitelman päivitys. Toteutetaan maa- ja metsätalouden vesistökuormituksen seurantaa yhteistyössä Syken ja Luken kanssa.

Päivitetään vesienhallinnan tehtävissä käytettävät toimintamallit aluehallinnon uudistuksen mukaisiksi ja tehdään yhteistyötä maa- ja metsätalouden vesienhallinnan tehtävien ja ilmastoyksikön sekä alueellisten elinvoimakeskusten vesienhoidon asiantuntijoiden kanssa. Jatketaan peruskuivatusaineistojen digitointityötä ja Ojitusyhteisöt-karttapalvelun koordinoitua. Varmistetaan, että asiakkaat löytävät tarvitsemansa tiedot ja uusimmat ohjeistukset vesi.fi -sivuilta.

Ähtävänjoen vesivisiotyötä jatketaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa sekä käynnistetään EVK-Syke hanke ”Ähtävänjoen vesistön säännöstelyjen tarkistamisen esiselvitys”. Avustetaan Lapväärtin-Isojoen paikallisia toimijoita vesivision tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämisessä.

Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa, ja Suomi edistää kestävä ja vesiturvallista maailmaa

Tavoite 2026

Viimeistellään ja laaditaan vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvät jatkuvuussuunnitelmat (hydrologinen seuranta, tulvatilannetoiminta, valtion luvanhaltijan tehtävät) v. 2025 laadittujen valtakunnallisten pilottisuunnitelmien pohjalta. Vahvistetaan turvallisuuskriittisten tehtävien hoitamista mentoroinnilla ja lisäämällä tiimimäistä yhteistyötä. Valmistellaan toimialueen yhteinen säännöstelijöiden työtä tukeva käsikirja.

Käynnistetään vesitalousosaston tehtäväkohtaisten tiimien toimintaa, jolla edistetään asiantuntijuuden säilymistä ja edelleen paranemista, toiminnan yhdenmukaistamista ja henkilöresurssien riittävyyttä. Osallistutaan vesiosaamisen kehittämishankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Otetaan yhtenäisesti käyttöön uudet työaikakoodit, ja varmistetaan maksullisiin suoritteisiin käytettävän työajan oikea kirjaaminen sekä täysimääräinen laskutus. Servitetaan VA-järjestelmän soveltuvuutta ja valmistaudutaan siirtymään ripeästi järjestelmän käyttöön kaikissa vesitalousosastojen avustustoiminnassa, jos katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Varmistetaan sujuva yhteistyö LVV:n kanssa kalatalous- ja patoturvallisuusasioissa sekä vesilain mukaisissa säännöstely-, ojitus- ja vaarantorjuntamenettelyissä ja tuetaan ilmastonmuutoksen vesistövaikutusten huomioon ottamista LVV:n toiminnassa

Tavoite 2026

Muodostetaan uusien virastojen yhteistyön toimintatavat virastojen johdon ohjaamana, tavoitteena molempia osapuolia hyödyttävä matalan kynnyksen yhteydenpito. Tunnistetaan elinvoimakeskusten ja LVV:n vesitaloustehtävien rajapinnat ja vastuutahot. Kehitetään yhdessä LVV:n kanssa yhteistyötä Syken, Luken ja metsäsektorin toimijoiden kanssa.

Varmistetaan elinvoimakeskusten yhtenäiset ja sujuvat yhteistyö-, lausunto- ja kommentointimenettelyt LVV:n kanssa mm. vesilain menettelyissä, vesienhoidon suunnittelussa, vesistöseurannoissa ja alueiden käytön ohjauksessa. Osallistutaan rakennettuihin vesiin liittyvään vesienhoidon suunnitteluun ja KEVOMU-luokitteluun alueellisen näkökulman varmistamiseksi. Vahvistetaan vesitalouden, valuma- aluesuunnittelun, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja maankäyttösektorin ilmastotyön sekä vesienhoidon toimien yhteyttä.

Tarkastellaan yhteistyössä ennallistamisasetuksen soveltamista vesienhoidon toimenpiteiden edistämiseksi. Toimeenpannaan vesienhoitoa yhteistyössä LVV:n ja muiden vastuuviranomaisten kanssa. Edistetään kestävästä vesien ja pohjavesien hallintaa ja luonnonmukaisten vesirakentamisen menetelmien käyttöönottoa maa- ja metsätaloudessa ja uusiutuvan energian hankkeiden yhteydessä.

Varmistetaan yhteistyömenettelyiden toimivuus vesitalousosastojen kesken sekä elinvoimakeskuksen osastojen ja muiden elinvoimakeskusten kanssa mm. liikenne- kalatalous-, vesienhoito-, luonnonsuojelu- ja avustusasioissa.

Varmistetaan tietojen ja tietojärjestelmien yhteiskäytön, tiedonsiirron sekä asiakkuuksien hoidon sujuvuus LVV-EVK-rajapinnoissa

Tavoite 2026

Turvataan vesitalouspalvelujen häiriötön hoito uudessa organisaatiossa yhtenäistämällä toimintatapoja ja linjauksia, kehittämällä monipaikkaista työkaluturia sekä aktiivista ja vuorovaikutteista sidosryhmätyötä. Edistetään tiedonkulkua organisaatioiden välillä. Rakennetaan tarpeen mukaan työalustoja myös yli organisaatorajojen.

Suunnitellaan ja rakennetaan elinvoimakeskuksen yhtenäisiä tiedontuotanto- ja viestintä-käytäntöjä. Jatketaan laadukkaan ja saavutettavan tiedon tuottamista tietojärjestelmiin, vesitaloushankkeiden digitalisointia sekä valtion vesirakenteiden käyttöoikeusalueiden vientiä kiinteistörekisteriin. Kehitetään vesi.fi-verkkosivuston ja muiden alustojen tulvariskienhallinnan, säännöstelytoiminnan, ilmastonmuutokseen sopeutumisen, valuma-aluesuunnittelun, maa- ja metsätalouden vesienhallinnan sekä patoturvallisuuden ammattilaisille suunnattuja sisältöjä.

Osallistutaan vesitalouden tiedonhallinnan kehittämiseen laadukkaan ja tietoturvallisen tiedonhallinnan turvaamiseksi mm. osallistumalla MMM:n vesitalouden tiedonhallintaryhmän toimintaan.

Asukkaiden määrä merkittävillä tulvariskialueilla

Mittayksikkö
lkm

Enn 2025
9310

Tav 2026
≤ 9310

Tav 2027

Tav 2028

Tav 2029

Valtion vesistörakenneomaisuus palvelee turvallisesti ja taloudellisesti yhteiskunnan tarpeita [valtakunnallinen tavoite]

Varmistetaan valtion vesistörakenteiden toiminta ja turvallisuus, ja pyritään hankkeiden luovuttamiseen hyödynsaajille erityisesti perusparannusten yhteydessä

Tavoite 2026

Varmistetaan vesirakenteiden häiriötön toiminta ja etäkäyttö aluehallinnon uudistuksessa kolmen vesitalousosaston alueella sekä varmistetaan käyttäjien turvallisuusosaamista ja kykyä toimia häiriötilanteissa. KV-foorumeihin ja vesiosaamisen vientihankkeisiin osallistutaan alan parhaimpien käytäntöjen ja osaamisen hankkimiseksi.

Perusparannushankkeet priorisoidaan kolmella vesitalouselinvoimakeskuksen alueilla ja rakenteiden kunnossapitoa yhdenmukaistetaan. Rakenteiden

kuntokartoituksia jatketaan, jotta toimenpiteet voidaan kohdistaa heikkokuntoisimpiin kohteisiin.

Ylläpidetään ja kehitetään varmatoimista hydrologista havaintoverkostoa ajantasaisen vesitilannekuvan ja vesistöennusteiden tuottamiseksi

Tavoite 2026

Varmistetaan hydrologisen tiedon tuotanto aluehallinnon uudistuksessa yhdessä Syke:n, vesitalouselinvoimakeskusten sekä palveluntuottajien kanssa. Vuonna 2025 kilpailutettu uusi loggerilaite otetaan käyttöön ja käynnistetään valmistautuminen 2G-verkon alasajoon vuoden 2029 loppuun mennessä laatimalla vedenkorkeusasemaverkon modernisointisuunnitelma, jolla aikataulutetaan uusittavien laitteiden (n. 330 kpl) vaihto havaintoasemille. Osallistutaan hydrologisen seurannan strategian laadintaan yhdessä MMM:n ja Syke:n kanssa.

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

D1: Edistämme laadukasta ja tuottavaa työelämää, joka vastaa työelämän muutoksiin

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi

Tavoite 2026

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan alue- ja paikallistasolla, että maahanmuuttajien työllistymistä tehostetaan, työllisyys nousee valtaväestön tasolle ja maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan vahvistetaan.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä. Tavoitteena on, että noin 5–10 prosenttia kotoutuu ruotsin kielellä.

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

Elinvoimakeskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaäitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

Elinvoimakeskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi. Kotoutumisen seurannan kehittämisen viitekehyksenä ovat hallitusohjelman tavoitteet: työllistyminen, kielitaidon kehittyminen, suomalaisen yhteiskuntaan perehtyminen ja sen sääntöjen noudattaminen sekä ruotsin kielellä kotoutumisen vahvistaminen.

Elinvoimakeskus tukee kotoutumislain ja muiden kotoutumisen edistämiseen vaikuttavien lakimuutosten toimeenpanoon valmistautumista alue- ja paikallistasolla.

Elinvoimakeskus huomioi toiminnoissaan työ- ja elinkeinoministeriön ja hallinnonalan strategiaan vuosille 2024–2030 kytkeytyvät kotoutumista koskevat valtakunnalliset pidemmän aikavälin tavoiteindikaattorit:

- Ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste (%): tavoite 2026: 72,1
- Kansainvälisen suojelun perusteella maahan tulleiden työllisyysaste (%) 1/3/5/8 v maahantulon jälkeen: tavoite 2026: 15/30/50/72,1
- Kotoutumissuunnitelman saaneiden sosiaaliturvariippuvuus: tavoite 2026: Vähenee
- Saavuttanut kotoutumiskoulutuksessa vähintään tavoitekielitaitotason B1: tavoite 2026: 40 %

Tavoite 2027

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan alue- ja paikallistasolla, että maahanmuuttajien työllistymistä tehostetaan, työllisyys nousee valtaväestön tasolle ja maahanmuuttajien omaa vastuuta kotoutumisestaan vahvistetaan.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä. Tavoitteena on, että noin 5–10 prosenttia kotoutuu ruotsin

kielellä.

Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.

Elinvoimakeskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.

Elinvoimakeskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaitien työllisyys ja kielitaito paranevat.

Elinvoimakeskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Elinvoimakeskus tukee kotoutumislain ja muiden kotoutumisen edistämiseen vaikuttavien lakimuutosten toimeenpanoa alue- ja paikallistasolla.

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyhteiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan

Tavoite 2026 Elinvoimakeskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.

Osana alueellista yhteistyötä, elinvoimakeskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

Alueilla, joilla sijaitsee ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä kuntia, elinvoimakeskus varmistaa, että suurin osa kiintiöpakolaisista on mahdollista ohjata ensisijaisesti ruotsinkielisiin ja enemmistön kieleltään ruotsinkielisiin kaksikielisiin kuntiin työ- ja elinkeinoministeriön erillisen 9.10.2025 annetun kuntapaikkatavoitteita koskevan ohjauskirjeen mukaisesti. Siinä työ- ja elinkeinoministeriö on antanut näille alueille kiintiöpakolaisia koskevat kuntapaikkatavoitteet seuraavasti:

Pakolaiskiintiö 2026: yhteensä 500 kuntapaikkaa, joista
- Kaakkois-Suomi 11
- Pohjanmaa 136
- Uusimaa 170
- Varsinais-Suomi ml. Ahvenanmaa 58
yhteensä 375 kuntapaikkaa ruotsin- tai kaksikielisissä kunnissa

Tavoite 2027 Elinvoimakeskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.

Osana alueellista yhteistyötä, elinvoimakeskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntyminen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämisessä.

D2: Turvaamme puhtaat vedet, elinvoimaisen luonnon ja kulttuuriympäristöt sekä rakennetun ympäristön osana hyvinvointia ja turvallista arkea

Vesien ja meren tilaa parannetaan toteuttamalla vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä yhteistyössä sidosryhmien kanssa

Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpideohjelmien toteutuminen

Tavoite 2026 Ohjelman toteutumistavoite vuodelle 2026 on 70-90 %.

Koordinaatiovastuu tai -toiminta
- Merenhoidon valtakunnallinen toimeenpanotyö on organisoitu. Merenhoidon edistämisen toimintamalli on laadittu, ja työnjako on sovittu LOUEVK:n sekä muiden keskitettyjen vesien- ja merenhoidon edistämisen elinvoimakeskusten kanssa.

Muiden tahojen aktivointi
- Sidosryhmäyhteistyötä on tehty etenkin alueellisten edunvalvonta- ja neuvontaorganisaatioiden kanssa sekä kehitetty uusia toimintatapoja.
- Yritysten vesivastuullisuushankkeissa aktivoidaan koko ruokaketjun toimijoita

vesiensuojelutoimien toteutukseen.

- Lisäksi hanketyön ja asiantuntijaverkoston kautta aktivoidaan, osin yhteistyössä Valonian kanssa, kolmannen sektorin toimijoita, kuntia ja maataloustoimijoita.
- Saaristomerinyrkki, poliittinen vaikuttaminen
- Hanketoiminta; sen aikaansaamista, tekemistä tai ohjaamista, valvontaa ja seurantaa sekä tulosten -jalkautusta,
- Hankeavustuksien osalta on luotu työnjako ja yhteiset käytännöt EPO EVK:n kanssa. Lounais-Suomessa tulee syksyllä 2026 hakemuksia 15 kpl, joista 4 MMM rahoittamaksi sopivia. EPOEVK:n kanssa tehdyn keskinäisen sopimuksen mukaan jaetaan selkeästi Saaristomeri-ohjelmaan ja merenhoitoon liittyvät hankkeet LOUEVK:lle ja loput EPOEVK:lle. LOUEVK:n valvomia avustushankkeita on käynnissä 10 kpl. Uusia hankkeita käynnistetään LOUEVK:n ohjaamalla ympäristöministeriön rahoituksella 5 kpl.
- Kansallisen rahoituksen kipsitoimintaa on jatkettu vuonna 2026 saadun rahoituksen mukaisessa laajuudessa.
- Muiden maanparannusaineiden käyttöä on edistetty AIN3-hankkeen tulosten pohjalta, mikäli edellytykset siihen on saatu luotua.
- Tulosperusteisen tuen pilotti on käynnistetty onnistuneesti.
- Saaristomeriohjelman toimia on jatkettu ja käynnistetty erillisen työohjelman mukaisesti.

EU- ja muulla ulkopuolisella rahoituksella toteutetut hankkeet; niiden aikaansaamista, tekemistä tai ohjaamista, valvontaa ja seurantaa sekä tulosten jalkautusta,

- ACWA-LIFE-hanke on käynnistetty onnistuneesti yhteistyössä EPO EVK:n kanssa.
- RRF-rahoitteisen kipsitoiminnan viimeiset kipsinlevitykset on toteutettu ja raportoi suoritettu hyväksytysti.
- GREENHOOD-hanke on tukenut ohjelman tavoitteita etenkin maatalouden vesiensuojelun edistämiseksi
- SEADITO hankkeessa on järjestetty työpaja yhteistyössä GREENHOOD ja GOVAQUA hankkeen kanssa, jonka tuloksia jokainen hanke hyödyntää.
- Baltic Sea Region politiikka-alue Nutrin työtä on toteutettu. On järjestetty 2 webinaaria ja yksi teematilaisuus EUSBSR Annual Forumissa. On tuettu hankkeita EU rahoituksen hakemisessa ja levitetty käynnissä olevien hankkeiden tuloksia.
- Lisäksi käynnistetään mahdollisuuksien mukaan uusia hankkeita.

Yhteistyö- ja asiantuntijaverkoston toiminta sekä koulutus ja neuvonta

- Olemassa olevia asiantuntija- ja toimijaverkostoja (esim. Rannikkoverkosto, Varsinais-Suomen kvv, Satavesi ja Loimijoki) on ylläpidetty ja kehitetty sekä tarpeen mukaan organisoitu uudelleen aluehallintouudistuksen edellyttämällä tavalla.
- Kuntayhteistyön myötä aktiivisuus kuntien vesiensuojelutoiminnassa on kasvanut alueella ja lisäksi valtakunnallinen kuntawebinaarisarja toteutettu kolmatta kertaa kuntien toiveiden pohjalta.
- Paikallisyhdistysten ymmärrys valuma-alueiden merkityksestä ja mahdollisuuksista on entisestään kasvanut ja se näkyy hankehakemuksissa.
- Tuotettua neuvonta- ja koulutusmateriaalia on jalkautettu.
- Uusia yhteistyöverkostoja on luotu tarpeen mukaan.

Vesien- tai merenhoidon toimenpiteiden toteutumisasteen seuranta

- Varsinainen seuranta on LVV:n tehtävä, mutta Elinvoimakeskus auttaa keräämään tietoa.

Muuta

Lisäksi tuetaan Lupa- ja valvontavirastoa vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden suunnittelussa kaudelle 2028–2033.

Kehitetään toimintamalli ja varmistetaan yhteistyömenettelyiden toimivuus vesien- tai merenhoidon edistävien elinvoimakeskusten kesken ja muiden elinvoimakeskusten kanssa sekä elinvoimakeskusten sisällä eri osastojen välillä mm. luonnonsuojelu-, vesitalous-, liikenne-, kalatalous- ja avustusasioissa. Tässä yhteydessä varmistetaan elinvoimakeskusten yhtenäiset ja sujuvat yhteistyö-, lausunto- ja kommentointimenettelyt Lupa- ja valvontaviraston kanssa mm. vesilain- ja ympäristönsuojelulain menettelyissä, vesien- ja merenhoidossa, vesistöseurannoissa ja alueiden käytössä.

Huolehditaan Ahti-ohjelmaan liittyvästä tiedonkeruusta ja raportoinnista.

Saaristomeri-ohjelmaa on toteutettu suunnitelman mukaan. Sitä tukemaan on luotu osaksi merenhoidon toimeenpanoa liitännäishankkeita. ACWA-LIFE-hanke on käynnistetty onnistuneesti. RRF-rahoitteisen kipsitoiminnan viimeiset kipsinlevitykset on toteutettu ja raportoi suoritettu hyväksytysti. Kansallisen rahoituksen kipsitoimintaa on jatkettu vuonna 2026 saadun rahoituksen mukaisessa laajuudessa. GREENHOOD-hanke on tukenut ohjelman tavoitteita etenkin maatalouden vesiensuojelun edistämisessä. Muiden maanparannusaineiden käyttöä on edistetty, mikäli edellytykset siihen on saatu luotua. Tavoitteena on myös kehittää ja pilotoida tulostavoitteista maataloustukea (P-luvun laskuun perustava tuki). Ohjelman toteutumistavoite vuodelle 2026 on 70-90 %.

Tavoite 2027 Merenhoidon toimeenpano- ja tukiviranomaisen tehtäviin ja Saaristomeri-ohjelmalle on laadittu suunnitelma vuodelle 2027 vuoden 2026 aikana.

Elinvoimainen maaseutu, kulttuuriympäristö ja turvallinen rakennettu ympäristö luovat hyvinvointia

EVK:n yhteisen turvallisuutta ja hyvinvointia edistävän toimintatavan muodostaminen liikenteen, kulttuuriympäristön, maaseudun kehittämisen ja elinkeinoelämän tehtävissä. Yhteistyön jatkuvuuden varmistaminen LVV:n kanssa.

Tavoite 2026 Yhteistyön toimintatavat muodostuvat.

Tavoite 2027 Yhteistyö kehittyy ja tuo tuloksia.

Osallistuminen alueen ja alueiden väliseen yhteistyöhön, joka edistää kulttuuriympäristön hyvää tilaa sekä työn tuloksellisuutta

Tavoite 2026 Alueellisen yhteistyön tarpeet ja mahdollisuudet on tunnistettu, alueellisen yhteistyön verkostot jatkavat toimintaansa.

Tavoite 2027 Yhteistyö on tuloksellista ja luo lisäarvoa alueen kehittämiseen.

Rakennusperinnön hoitoavustukset, hakemusmäärät kpl/v

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≥ 120	Tav 2027 ≥ 120	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien kokonaismäärä

Mittayksikkö kpl	Tav 2026 ≤ 209	Tav 2027 ≤ 206	Tav 2028	Tav 2029
---------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Luonnon monimuotoisuus vahvistuu alueellisella yhteistyöllä

Luonnonsuojelualueverkoston kehittäminen osana METSO- ja Helmi-ohjelmia, ha

Mittayksikkö ha	Tav 2026 ≥ 450	Tav 2027 ≥ 450	Tav 2028	Tav 2029
--------------------	-------------------	-------------------	----------	----------

Alueellisten luonnon monimuotoisuusohjelmien laatiminen ja toimeenpano

Tavoite 2026 LUMO-ohjelmia (Varsinais-Suomi, Satakunta) laaditaan vuoden 2026 aikana laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Tavoitteena on 6-8 työpajan järjestäminen vuoden 2026 aikana. Työpajojen avulla osallistetaan toimijoita LUMO-työkalun rakentamiseen. Vuoden jälkipuoliskolla työpajat siirtyvät vetämään teemojen tavoitteita yhteen ja pohtimaan toimien yhdistämistä järkeviksi kokonaisuuksiksi ja niiden yhteen nivomista vesien- ja merenhoidon sekä ilmastotavoitteiden kanssa.

Tavoite 2027 Vuonna 2026 aloitetut työpajat jatkuvat alkuvuoteen 2027. Muuten vuonna 2027 keskitytään ohjelman kokoamiseen yhteistyöryhmän avustuksella. Valtakunnallista yhteistyötä tehdään varsinkin Priodiversity LIFE -hakkeen yhteistyökumppaneiden kanssa. Erilaisia rahoitusinstrumenttia luontokadon ehkäisyyn on tunnistettu Luontorahoitus liikkeelle -strategiassa vuonna 2025. Pyritään osallistumaan hankehakuihin ja mobilisoimaan yksityistä ja julkista rahoitusta luontokadon ehkäisemiseen alueellisesti ja osittain myös valtakunnallisesti.

Valtionhallinnon yhteiset tavoitteet ja aluehallinnon mahdollistajat

Digitalisaation edistäminen

Elinvoimakeskusten digitaalinen turvallisuus sisältäen henkilöstön ajantasainen tietoturvaosaaminen (yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa)

Tavoite 2026	Elinvoimakeskus kannustaa ja ohjaa henkilöstöä kehittämään osaamistaan osallistumalla KEHA-keskuksen tarjoamiin koulutuksiin sekä seuraamalla viestintää aiheesta.
Tavoite 2027	Elinvoimakeskus kannustaa ja ohjaa henkilöstöä kehittämään osaamistaan osallistumalla KEHA-keskuksen tarjoamiin koulutuksiin sekä seuraamalla viestintää aiheesta.

Elinvoimakeskusten digitalisaatiota vauhdittavan yhteistekemisen ja kehittämisen hallintamallin luominen ja osaamisen jakaminen osasto- ja virastorajat ylittäen

Tavoite 2026	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyötä varten tarvittavien verkostojen ja ryhmien suunnitteluun ja edelleen niiden toimintaan.
Tavoite 2027	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyötä varten tarvittavien verkostojen ja ryhmien suunnitteluun ja edelleen niiden toimintaan.

Tekoälyn hyödyntäminen elinvoimakeskusten toimintaprosessien tehostajana ja henkilöstön arjen työn tukena

Tavoite 2026	Generatiivista tekoälyä on vuonna 2026 käyttänyt tai kokeillut henkilöstöstä vähintään puolet (nykytaso 30%).
Tavoite 2027	Generatiivista tekoälyä on vuonna 2027 käyttänyt tai kokeillut henkilöstöstä yli puolet.

Tietojohdamisen kehittäminen

Tietojohdamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta

Tavoite 2026	Tietotarpeiden määrittely ja tarkentaminen (sis. tietotarpeiden tunnistamisen ja päivittämisen prosessin rakentaminen)
Tavoite 2027	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen) ja niihin liittyvän yhteistyön ja työnjaon kehittäminen.

Tietojohdamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen

Tavoite 2026	Tiedon hyödyntämisen toimintamallien ja roolitusten rakentaminen sekä vastuiden määrittäminen.
Tavoite 2027	Tiedon hyödyntämisen toimintamallien kehittäminen tarvittavilta osin.

Tietojohdamisen osa-alue: henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen

Tavoite 2026	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelman laadinta.
Tavoite 2027	Strategisen henkilöstön kehittämissuunnitelman toteutus.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatu

Tavoite 2026	Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun tavoitetaso on asetettu ja laadittu sen pohjalta toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma etenemiseksi kohti seuraavaa tasoa.
--------------	---

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen

Vastuullisuusindeksi

Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
---------------------------	----------	----------	----------	----------

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Asiakaspalvelutyytyväisyys

Mittayksikkö Kysely 1-5	Tav 2026 > 4,2	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
----------------------------	-------------------	----------	----------	----------

Sidosryhmätyytyväisyys

Mittayksikkö Kysely 1-5	Tav 2026 > 4,0	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
----------------------------	-------------------	----------	----------	----------

Elinvoimakeskusten toiminnan häiriötön käynnistyminen

Tavoite 2026	Elinvoimakeskusten viestintä yhdessä henkilöstön kanssa on varmistanut asiakkaiden tietoisuuden organisaatio- ja palvelumuutoksista. Asiakaspalvelu on jatkunut katkeamattomana yli organisaatorajojen. Viraston työjärjestys on hyväksytty ja ratkaisuvaltaa omaavat henkilöt rekrytoitu riittävän ajoissa varmistuen, että toiminta on jatkunut katkeamattomasti. Yhteistyön käytännöt osastojen sisällä, niiden välillä sekä sidosryhmien-, kumppanien- ja verkostojen kanssa on saatu rakennettua.
--------------	--

Toimintamenovähennysten hallittu toimeenpano

Tavoite 2026	Toimintamenovähennysten toteuttaminen on suunniteltu ja viraston menotaso saatettu vähennysten edellyttämään tasoon vuoden 2026 osalta
Tavoite 2027	Toimintamenovähennysten toteuttamisen suunnitelmaa on toteutettu ja viraston menotaso saatettu vähennysten edellyttämään tasoon vuoden 2027 osalta

Elinvoimakeskus ja sen tehtäväalat ovat yhteiskunnassa laajasti tunnetut

Tavoite 2026	Elinvoimakeskusten sisäistä ja ulkoista viestintää toteutetaan suunnitelmallisesti strategian ja viestinnän strategisten linjausten mukaisesti. Tavoitteena on selkeä asiakas- ja sidosryhmäviestintä sekä palveluiden ja tehtävien tunnetuksi tekeminen.
Tavoite 2027	Arvioidaan elinvoimakeskusten tarjoamien palvelujen ja tehtävien tunnettuutta yhteiskunnassa.

Elinvoimakeskuksen ja LVV:n yhteistyön onnistuminen ympäristötehtävissä.

Tavoite 2026	Yhteistyön verkostot ja toimintatavat on muodostettu ja käytössä. Kuvaus toteutetuista toimista ja onnistumisesta.
Tavoite 2027	Elinvoimakeskuksen arvio onnistumisesta asteikolla 1-5 ja yhteistyön parantamiseksi vuonna 2027 eri menettelyissä/substansseissa toteutetut toimenpiteet.

4 Voimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteita seurataan HenkilöstöBaro -kyselytutkimuksen avulla, joka toteutetaan Elinvoimakeskuksissa ensimmäisen kerran 2026. Tämän vuoksi tälle vuodelle ei henkilöstövoimavarojen edistämiseksi ole asetettu numeerisia tavoitteita. Vuonna 2026 toteutettavan HenkilöstöBaron perusteella elinvoimakeskuksille asetetaan vuodelle 2027 numeeriset tavoitteet ja niille tavoitetasot.

Henkilöstövoimavarojen hallinta

Kokonaisindeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Johtaminen-indeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Organisaatio-indeksi				
Mittayksikkö HBaro 1-4	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028	Tav 2029
Henkilöstön ajantasaiset tehtäväkuvat				
Tavoite 2026	Koko henkilöstölle on laadittu ajantasaiset tehtäväkuvat			

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksessa tulostavoitteet asetetaan lähtökohtaisesti koko sopimuskaudeksi. Tarvittaessa asetettuja tulostavoitteita voidaan kuitenkin päivittää ja muuttaa sopimuspäivitysten yhteydessä. Tulostavoitteiden saavuttamista kuvaavat vuosittaiset tavoitetasot asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle. Tulossopimusta päivitetään rullaavasti vuosittain.

Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tehdään kaksi kertaa vuodessa. Tulostavoitteiden koko vuoden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Tilinpäätöstietojen osalta tiedot toimitetaan ministeriölle viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuuhun mennessä.

Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot julkaistaan Valtiokonttorin määräyksen mukaisesti <https://www.valtiokonttori.fi/maaraykset-ja-ohjeet/suunnittelun-ja-seurannan-asiakirjojen-julkaiseminen-tutkihallintoa-fi-palvelussa/>

Tavoitteiden toteutumisen arviointia varten tulossopimuksen mittareille on määritelty yksi läpi koko tulossopimuksen sovellettava arviointiasteikko. Elinvoimakeskusten ja KEHA-keskuksen osalta sovelletaan kolmiportaista asteikkoa eli ”liikennevalomallia”. Liikennevalomallissa tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavasti: VIHREÄ (3) = tavoite on saavutettu tai ylitetty, KELTAINEN (2) = tavoite on saavutettu osittain/tyydyttävästi tai siitä ollaan jääty jonkin verran, PUNAINEN (1) = tavoitteesta on jääty paljon tai se ei ole toteutunut lainkaan. Sanallisessa tulosraportoinnissa keskitytään tulossopimuksen tulostavoitteiden poikkeama- ja riskiraportointiin. Erityisesti tavoitteista jäämisestä ja sen syistä tulee raportoida.

Toimialaohjaus täydentää tulosohjausta tarvittaessa ja hallinnonalat ohjeistavat toimialaohjauksen menettelyistä erikseen.

Allekirjoitukset toteutetaan sähköisesti.

13.2.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö	Tiina Korhonen, ylijohtaja
Maa- ja metsätalousministeriö	Pekka Pesonen, kansliapäällikkö
Ruokavirasto	Leena Räsänen, pääjohtaja
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Heidi Backman, kansliapäällikkö
Ympäristöministeriö	Juhani Damski, kansliapäällikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö	Miikka Rainiala, osastopäällikkö
Väylävirasto	Kari Wihlman, pääjohtaja
Lounais-Suomen elinvoimakeskus	Ilkka Horelli, ylijohtaja

6 Liite

Liite 1: Määrärahataulukko

ELINVOIMAKESKUSTEN TOIMINTAMENOT VUODELLE 2026 (luonnos 9.2.2026)

Elinvoimakeskus	Palkkausmenot,			Matkat ja muut menot	Yhdistymisestä johtuva			Maksullinen toiminta	Muut muutokset		Momentin ylityksen kattaminen	YHTEENSÄ 2026 MÄÄRÄRAHA	Vuodelta 2025 siirtyvä määräraha (pl. korvamerkityt)*	Siirtyvät korvamerkityt määrärahat*	YHTEENSÄ KÄYTÖSSÄ V. 2026
	Palkkausmenot (vakinaiset)	määräaikainen henkilöstö*	KEHA lähtö tilanne		Tuottavuus- toimet	lisäsäästö	lisäjohtuva		muutokset (pysyvät)	muutokset (kerta- luonteiset)*					
1. Uusimaa	8 160 600	94 200	-	249 000	-484 800	0	-11 000	240 100	0	0	-403 000	7 845 100	997 100	0	8 842 200
2. Lounais-Suomi	16 837 700	422 200	-	698 300	-1 028 900	-241 000	-244 000	21 700	0	0	-804 000	15 662 000	1 990 600	0	17 652 600
3. Kaakkois-Suomi	14 605 000	186 100	-	490 900	-887 700	-208 000	0	-70 000	0	0	-689 000	13 427 300	1 706 600	0	15 133 900
4. Sisä-Suomi	10 343 700	259 600	-	325 400	-620 100	-97 000	-4 098 000	0	0	0	-299 000	5 814 600	739 000	653 568	7 207 168
5. Keski-Suomi	8 399 800	57 800	-	221 500	-514 800	0	-8 000	-47 600	0	0	-396 000	7 712 700	980 300	0	8 693 000
6. Itä-Suomi	11 832 500	195 000	-	335 200	-719 000	-169 000	-27 000	205 400	0	0	-569 000	11 084 100	1 408 800	0	12 492 900
7. Etelä-Pohjanmaa	5 542 200	245 900	-	147 000	-307 100	0	-6 000	-2 100	0	0	-275 000	5 344 900	679 400	0	6 024 300
8. Pohjanmaa	4 283 200	216 600	-	137 200	-251 100	0	0	-21 000	0	0	-213 000	4 151 900	527 700	0	4 679 600
9. Pohjois-Suomi	8 812 600	24 600	-	347 800	-540 100	-85 000	-16 000	242 500	78 000	0	-433 000	8 431 400	1 071 600	0	9 503 000
10. Lappi	10 434 300	0	-	430 600	-651 100	0	-55 000	-14 000	-30 000	0	-494 000	9 620 800	1 222 800	6 000	10 849 600
KEHA oma toiminta	0	0	13 881 100	410 400	-419 500	-	-	553 300	0	0	-704 000	13 721 300	1 743 900	0	15 465 200
EVK yhteiset menot	250 000	0	32 144 500	-	-800 000	-	-	-262 000	0	0	-1 529 000	29 803 500	0	3 500 000	33 303 500
YHTEENSÄ	99 501 600	1 702 000	46 025 600	3 793 300	-7 224 200	-800 000	-4 465 000	846 300	48 000	-6 808 000	132 619 600	13 067 800	4 159 568		

*kertaluonteinen